

Agencija za energijo

Posvetovanje o predlogu popustov, multiplikatorjev in sezonskih faktorjev za tarifno obdobje 2025

na podlagi 28. člena Uredbe Komisije (EU)
2017/460 z dne 16. marca 2017 o
oblikovanju kodeksa omrežja o usklajenih
tarifnih strukturah za plin

Maribor, april 2024
www.agen-rs.si

1. Namen posvetovalnega dokumenta

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je nacionalni regulativni organ Republike Slovenije na področju trga z energijo, ki v skladu z evropsko in slovensko zakonodajo določa metodologijo za določitev prenosnih tarif zemeljskega plina in potrjuje predlagane tarifne postavke omrežnine operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina (v nadaljevanju operater).

Uredba Komisije (EU) 2017/460 z dne 16. marca 2017 o oblikovanju kodeksa omrežja o usklajenih tarifnih strukturah za plin (v nadaljevanju Uredba 2017/460) v 28. členu določa, da mora nacionalni regulativni organ opraviti posvetovanje o stopnji popustov, multiplikatorjev in sezonskih faktorjev. Posvetovanje se izvede za vsako tarifno obdobje.

Posvetovalni dokument vsebuje predloge stopenj popustov, multiplikatorjev in sezonskih faktorjev za leto 2025.

Namen posvetovalnega dokumenta je pridobivanje mnenj nacionalnih regulativnih organov neposredno povezanih držav članic in drugih zainteresiranih strani.

Agencija za energijo v skladu z 28. členom Uredbe 2017/460 o oblikovanju kodeksa omrežja o usklajenih tarifnih strukturah za plin vabi vse zainteresirane strani, da podajo mnenje k oblikovanim stopnjam multiplikatorjev, sezonskih faktorjev in popustov.

Mnenja je treba posredovati agenciji do vključno

3. maj 2024,

v elektronski obliki na elektronski naslov:

info@agen-rs.si

s pripisom:

Posvetovanje o multiplikatorjih, sezonskih faktorjih in popustih.

Po končanem posvetovanju bo agencija prejete odzive objavila na svoji spletni strani ter po njihovi proučitvi oblikovala odločitev o vidikih multiplikatorjev, sezonskih faktorjev in popustov.

Sprejeti multiplikatorji, sezonski faktorji in popusti bodo objavljeni v aktu agencije, ki se nanaša na obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina.

2. Multiplikatorji

Multiplikator je faktor, ki se uporablja pri izračunu pridržane cene za neletne standardne produkte zmogljivosti za zagotovljeno zmogljivost. Multiplikator za četrtni in mesečni standardni produkt zmogljivosti znaša med 1 in 1,5; multiplikator za dnevni in znotrajdnevni mesečni standardni produkt zmogljivosti pa mora biti med 1 in 3.

Agencija predlaga, da se za tarifno obdobje 2025 uporabijo dosedanji multiplikatorji za četrtni, mesečni dnevni in znotrajdnevni standardni produkt zmogljivosti:

Standardni produkt zmogljivosti	Stopnja multiplikatorja
Četrtni	1,40
Mesečni	1,45
Dnevni	2,75
Znotrajdnevni	2,80

Tabela 1: Standardni produkti zmogljivosti s stopnjo multiplikatorja

Navedeni multiplikatorji se bodo uporabili pri obračunavanju standardnih produktov zmogljivosti za vse povezovalne točke in za vse točke znotraj Republike Slovenije. Predlagani multiplikatorji še vedno spodbujajo uporabnike omrežja k dolgoročnejšemu zakupu prenosne zmogljivosti, saj se lahko le na ta način optimirata nadaljnji razvoj prenosnega sistema ter ustrezna višina tarifnih postavk omrežnine.

Predlagani multiplikatorji so oblikovani tako, da zagotavljajo ohranitev predvidenih prihodkov iz kratkoročnih zakupov zmogljivosti. Dodatno nižanje stopenj multiplikatorjev bi se odrazilo v nižjih pridržanih cenah za zakupe kratkoročnih zmogljivosti in nižjem prihodku iz omrežnine, kar bi povečalo tveganje povišanja tarifnih postavk omrežnine v naslednjih letih.

Predlagani multiplikatorji bodo uporabnikom sistema za zakup kratkoročnih zmogljivosti dali ustrezen cenovni signal in zagotovili ustrezno porazdelitev upravičenih stroškov operaterja prenosnega sistema med različne uporabnike sistema. S predlagano višino multiplikatorjev tudi želimo preprečiti morebitno prezasedenost na povezovalnih točkah slovenskega prenosnega sistema.

3. Sezonski faktorji

Sezonski faktorji odražajo nihanje povpraševanja skozi leto in se uporabijo pri določitvi pridržane cene za neletne standardne produkte zmogljivosti tako, da se po izračunu tarife z uporabo ustrezne stopnje multiplikatorja pridržana cena pomnoži še z ustreznim sezonskim faktorjem.

Izračunani sezonski faktorji za tarifno obdobje 2025 so:

Plinski mesec	Sezonski faktorji za posamezni standardni produkt zmogljivosti			
	Četrtni	Mesečni	Dnevni	Znotraj dneva
Januar	1,269	1,428	1,428	1,428
Februar	1,269	1,285	1,285	1,285
Marec	1,269	1,269	1,269	1,269
April	0,785	1,058	1,058	1,058
Maj	0,785	0,771	0,771	0,771
Junij	0,785	0,639	0,639	0,639
Julij	0,670	0,613	0,613	0,613
Avgust	0,670	0,570	0,570	0,570
September	0,670	0,679	0,679	0,679
Oktober	1,230	0,984	0,984	0,984
November	1,230	1,405	1,405	1,405
December	1,230	1,538	1,538	1,538

Tabela 2: Sezonski faktorji za posamezni standardni produkt zmogljivosti po mesecih

Navedeni sezonski faktorji se bodo uporabili pri obračunavanju standardnih produktov zmogljivosti za vse povezovalne točke in za vse točke znotraj Republike Slovenije.

Predlagani sezonski faktorji so bili izračunani v skladu z drugim do šestim odstavkom 15. člena Uredbe 2017/460 in so prikazani v Prilogi 1 na enak način, kot je bil določen za sedanje tarifno obdobje z upoštevanjem predvidenega povprečnega urnega pretoka za sedanje tarifno obdobje in eksponenta v višini 1,5.

Navedeni sezonski faktorji za tarifno obdobje 2025 so bili oblikovani na podlagi predvidenega povprečnega urnega pretoka za vse povezovalne točke za leto 2024 in znašajo:

Plinski mesec	Predviden povprečni urni pretok [kWh]
Januar	2.013.204
Februar	1.876.141
Marec	1.860.970
April	1.648.300
Maj	1.334.599
Junij	1.177.639
Julij	1.145.720
Avgust	1.091.153
September	1.226.216
Oktober	1.570.468
November	1.991.514
December	2.114.888

Tabela 3: Predvideni povprečni urni pretok

Sezonski faktorji za četrletne zmogljivosti so določeni med najnižjo in najvišjo vrednostjo sezonskih faktorjev treh ustreznih mesecev.

Stopnje sezonskih faktorjev so prilagojene izkoriščenosti prenosnega sistema, ki je manj izkoriščen v mesecih izven kurilne sezone. Na ta način se s predlaganimi sezonskimi faktorji spodbujata zakup in uporaba prenosnih zmogljivosti v obdobjih, ko je prenosno omrežje manj izkoriščeno.

Predlagani multiplikatorji skupaj s sezonskimi faktorji dajejo ustrezne signale za optimalen zakup obstoječih prenosnih zmogljivosti in učinkovit nadaljnji razvoj prenosnega sistema.

4. Popusti

Na podlagi (c) točke prvega odstavka 28. člena Uredbe 2017/460 nacionalni regulativni organ sprejme odločitev o stopnjah popustov iz drugega odstavka 9. člena in 16. člena te uredbe.

Slovenski prenosni sistem nima vstopnih in izstopnih točk v skladišča, prav tako nima vstopne točke iz obratov UZP ter vstopnih ali izstopnih točk od infrastrukture, razvite z namenom odprave izoliranosti držav članic z vidika njihovih prenosnih sistemov zemeljskega plina. Zato agencija ni določila predloga stopnje popusta na podlagi drugega odstavka 9. člena Uredbe 2017/460.

Na podlagi 16. člena Uredbe 2017/460 se nacionalni regulativni organ lahko odloči, da namesto uporabe predhodnih popustov uporabi naknadni popust, pri katerem uporabniki omrežja prejmejo nadomestilo po tem, ko prekinitve dejansko nastopijo, vendar pa se tak naknadni popust lahko uporablja samo na povezovalnih točkah, na katerih v preteklem plinskem letu ni bilo nobene prekinitve zaradi fizične prezasedenosti.

V letih 2022 in 2023 so bile zaradi energetske krize in spremenjenih tokov plina zaznane večje spremembe v zakupu zmogljivosti posameznih povezovalnih točk prenosnega sistema, ki so povzročile tudi fizično prezasedenost na vstopni točki Šempeter. Zato je bila na tej vstopni točki oktobra 2022 izvedena nadgradnja tehnične zmogljivosti na 39 GWh/dan, v letu 2025 pa bo z izgradnjo nove MMRP Vrtojba omogočena tehnična zmogljivost 49 GWh/dan. Morebitne ocene verjetnosti prekinitve za naslednja plinska leta ni mogoče pripraviti zaradi spreminjajočih se tokov plina.

Glede na navedeno agencija predlaga, da se za popuste za prekinljivo zmogljivost za tarifno obdobje 2025 uporabi naknadni popust, pri katerem uporabniki omrežja prejmejo nadomestilo po tem, ko do prekinitve dejansko pride.

V primeru nastopa prekinitve se bo uporabniku upošteval naknadni popust za vsak dan, v katerem je nastopila prekinitve, v višini trikratnika pridržane cene za dnevne standardne produkte zagotovljene zmogljivosti, kot je določeno s 24. členom Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina za prekinljive vstopne zmogljivosti ter s 34. členom za prekinljive izstopne zmogljivosti. Uporabniki bodo tako kot do sedaj prejeli nadomestilo za prekinljivo zmogljivost naknadno in le v primeru dejanske prekinitve zagotovljene zmogljivosti.